

1041

USTAWA

z dnia 5 sierpnia 2010 r.

o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach

Art. 1. W ustawie z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. Nr 90, poz. 450, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prezydent nadaje odznaczenia z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezesa Rady Ministrów, ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz wojewodów, a w przypadku odznaczenia, o którym mowa w art. 15a, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.”;

2) po art. 12a dodaje się art. 12b w brzmieniu:

„Art. 12b. 1. Order Krzyża Niepodległości, będący kontynuacją ustanowionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 października 1930 r. Krzyża Niepodległości, jest nagrodą dla osób, które w latach 1939—1956 jako ochotnicy lub podejmując się służby ponad wymaganą od nich miarę położyły zasługi w obronie niepodległości Państwa Polskiego.

2. Order Krzyża Niepodległości dzieli się na dwie klasy:

klasa I — Krzyż z Mieczami Orderu Krzyża Niepodległości,

klasa II — Krzyż Orderu Krzyża Niepodległości.

3. Order Krzyża Niepodległości może być nadany:

1) Krzyż z Mieczami Orderu Krzyża Niepodległości — osobom, które walczyły z bronią w rękę o niepodległość i suwerenność Ojczyzny z niezwykłym poświęceniem lub walką tą kierowały,

2) Krzyż Orderu Krzyża Niepodległości — osobom, które przez znaczący okres czasu lub w sytuacji skrajnego zagrożenia broniły niepodległości i suwerenności Ojczyzny, walczyły o jej odzyskanie lub podtrzymywały funkcjonowanie instytucji i tradycji Rzeczypospolitej Polskiej.”;

3) po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu:

„Art. 15a. 1. Krzyż Wolności i Solidarności jest nagrodą dla działaczy opozycji wobec dyktatury komunistycznej, którzy w okresie od 1 stycznia 1956 r. do 4 czerwca 1989 r., z wyłączeniem okresu od 31 sierpnia 1980 r. do 12 grudnia 1981 r., na terytorium Polski co najmniej przez 12 miesięcy:

1) byli aktywnymi członkami nielegalnych organizacji, które stawiały sobie za cel odzyskanie przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, lub

2) prowadzili zagrożoną odpowiedzialnością karną lub represjami działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Krzyż Wolności i Solidarności nadaje się również osobom, które w okresie od 1 stycznia 1956 r. do 4 czerwca 1989 r. na terytorium Polski ze względu na prowadzoną działalność mającą na celu odzyskanie przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub też ze względu na świadome uczestnictwo w działaniach i manifestacjach mających taki cel:

1) zostały zabite,

2) doznały ciężkiego uszczerbku na zdrowiu,

3) przez łączny okres co najmniej 30 dni były więzione, aresztowane, internowane lub w inny sposób pozbawione wolności,

4) zostały powołane na ćwiczenia wojskowe lub do odbycia zasadniczej służby wojskowej,

5) były pozbawione prawa lub możliwości wykonywania zawodu lub podjęcia pracy przez okres co najmniej 6 miesięcy,

6) zostały wydalone z wyższej uczelni lub szkoły na okres co najmniej 6 miesięcy.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 101, poz. 1177, z 2000 r. Nr 62, poz. 718, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 194, poz. 1432, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 123, poz. 848 oraz z 2009 r. Nr 168, poz. 1323.

3. Nie mają prawa do otrzymania Krzyża Wolności i Solidarności osoby:

- 1) które były pracownikami, funkcjonariuszami, żołnierzami organów bezpieczeństwa państwa określonych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.²⁾), chyba że przedłożą dowody, że przed 4 czerwca 1989 r., bez wiedzy przełożonych czynnie wspierały osoby lub organizacje działające na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, albo
- 2) co do których w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu zachowały się dokumenty wytworzone przez nie lub przy ich udziale, w ramach czynności wykonywanych przez nie w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji przez organy, o których mowa w pkt 1.”;

4) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Na czele Orderu Orła Białego, Orderu Wojennego Virtuti Militari, Orderu Odrodzenia Polski, Orderu Krzyża Wojskowego i Orderu Krzyża Niepodległości stoją Kapituły.”;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 432, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571 i Nr 140, poz. 983, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375 oraz z 2010 r. Nr 79, poz. 522 i Nr 94, poz. 602.

5) po art. 25a dodaje się art. 25b w brzmieniu:

- „Art. 25b. 1. Kapitułę Orderu Krzyża Niepodległości tworzą Kanclerz Orderu i pięciu członków Kapituły.
2. Stojącego na czele Kapituły Kanclerza Orderu oraz członków Kapituły powołuje Prezydent spośród Kawalerów Orderu Krzyża Niepodległości na pięć lat.
3. Kapituła wybiera ze swego grona zastępcę Kanclerza Orderu oraz Sekretarza Kapituły.”;

6) w art. 31 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

- „6. Wnioski o nadanie Krzyża Wolności i Solidarności przedstawia Prezydentowi Prezes Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, a w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego lub zamieszkałych stale za granicą — Prezes Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.”.

Art. 2. Pierwszego Kanclerza oraz pierwszych członków Kapituły Orderu Krzyża Niepodległości powoła Prezydent spośród pierwszych dwudziestu odznaczonych tym Krzyżem.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*